

Kjære alle sammen!

Gratulerer med dagen!

Det er et ærefullt oppdrag å få lov til å legge ned krans ved Henrik Ibsens grav på en dag som denne.

Det er vår nasjonaldag – den dagen vi feirer vår selvstendighet som nasjon og vår frihet som individer.

Henrik Ibsen er en av verdens største diktere og dramatikere.

Han satte preg på sin samtid, enten han befant seg i utlandet eller i Norge.

Og han er like aktuell i dag, 120 år etter sin død. Hans verker – enten det er Et dukkehjem, Peer Gynt, En folkefiende eller Hedda Gabler – spilles på scener over hele verden.

Verkene er fortsatt aktuelle, fordi de tar opp universelle temaer og stiller spørsmål ved det dypt menneskelige.

Henrik Ibsen var opptatt av individets frihet. Han forsto at menneskene ikke alltid er frie, selv om landet er fritt.

Han kjempet, med pennen, mot dobbeltmoral og hykleri, særlig i de små fellesskapene; i lokalsamfunnet og i familien. Men han forsto også hvor vanskelig det kan være å handle fritt.

Henrik Ibsen var et selvstendig menneske. Han gikk sjelden i takt.

Han var stolt av Norge. Men stoltheten ble ledsaget av et selvkritisk blikk. Selvtilfredshet var ikke Henrik Ibsens stil.

Det er ikke rart at vi som er her i dag, er glade i Norge. Vi lever, tross alt, i et av verdens frieste og tryggeste land – og vi er et av verdens lykkeligste folk. Da er det lov til å rope hurra på 17. mai!

Men Henrik Ibsen minner oss om at vi også må utfordre vår egen stolthet og erkjenne både våre egne svakheter og den styrken som ligger i andre.

I dag er mange opptatt av nasjonen og av nasjonal identitet. Det er forståelig. Både Norge og verden forandrer seg raskt, og vi lever i urolige og usikre tider.

Men vi må også huske at nasjonalisme kan komme i forskjellige former.

Jeg tror at Henrik Ibsen ville tatt avstand fra det vi kaller en ekskluderende form for nasjonalisme; den som er mest opptatt av å erklære hvem som ikke hører til.

Han var i praksis en tilhenger av det vi kaller en inkluderende nasjonalisme; den som legger vekt på at Norge er for alle dem som er her, og som slutter opp om det som i dag er våre grunnleggende verdier: Rettsstaten, friheten og fellesskapet.

Det er disse verdiene vi feirer i dag.

Henrik Ibsen verdsatte et fellesskap som var åpent og mangfoldig. Jeg tror han så på det som en kilde til menneskelig vekst og fornyelse. Han satte pris på muligheten til å være uenig. Og han anerkjente at det er ulike måter å leve livet på. Han var, tror jeg, mer opptatt av likeverd enn av likhet.

I dag er mange kontroversielle, fordi de ikke bryr seg om sannhet. Ibsen var kontroversiell i sin tid, fordi han søkte sannhet. Gjennom sin diktning viste han betydningen av mennesker som har mot og integritet til å stå alene, slik Dr. Stockmann i stykket En folkefiende minner oss om: Den kompakte majoritet må bli minnet om at den ikke alltid har rett.

De siste årene har vi feiret 17. mai under en trussel som vi trodde var borte for lengst, nemlig den enkelte nasjons rett til selvbestemmelse. Det er igjen krig i Europa. La oss huske det, og la oss huske på det ukrainske folket når vi feirer oss selv i dag. Vi skal feire i Henriks Ibsens ånd - uten å være oss selv nok.

I dag samles vi til feiring og fest.

Vi skal være stolte av at vi feirer nasjonen med is og taler og tog – mens andre land viser sin styrke med militærparader og tanks i gatene.

Vår frihet er umistelig.

Gratulerer så mye med dagen!